

Forfatter: Paludan-Müller, Fr.

Titel: Udrag fra Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg, III. Bind

Citation: Paludan-Müller, Fr.: "Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg, III. Bind", i Paludan-Müller, Fr.: *Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg, III. Bind*, udg. af CARL S. PETERSEN, 1909, s. 398. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-paludanm03-shoot-idm140319424349584.pdf> (tilgået 22. juli 2024)

Anvendt udgave: Paludan-Müllers poetiske Skrifter i Udvalg, III. Bind

Ophavsret: Udgiver har den fulde ophavsret.

Dog kan værket gengives i det omfang som det følger af ophavsretsretlige undtagelser om citat, kopiering til privat brug mv. Desuden kan der ske kopiering til undervisningsbrug mv. i det omfang som det følger af aftaler indgået med Copydan og tilsvarende institutioner.

Nogle af værkerne i Arkiv for Dansk Litteratur er dog helt fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit.

Du kan finde hvilke værker fra Arkiv for Dansk Litteratur som er frie i [denne liste](#). Har du spørgsmål til benyttelsen af et værk, kan du kontakte udgiver: [Det Danske Sprog- og Litteraturselskab](#)

Nær og Fjern 1874, No. 127: "Der klinger nogle af Evighedens Harmonier gennem dette skønne Digt". - *H. P. Holst: For Romantik og Historie*, 13de Bind (1874) Side 554-55: "Selv om der slet ikke var andre Julemærker, vilde det Liv, der nu igjen rører sig i Bogverdenen, være tilstrækkeligt til at minde os om, at Julen er i Anmarch. Det er i sin Orden at vi i denne Revue begynder med Paludan-Müller - à tout Seigneur tout honneur! Hans "Adonis" er et udmærket smukt Arbejde, der i alt Væsentligt slutter sig til hans tidligere mythologiske Digte. Naar dette Digt er kortere, altfor kort for Nutids-Læsere, der ikke ere vante til at see saadanne Tanker og saadanne Rhytmer sammensmelte i en Eenhed, saa er Grunden heldigviis ikke den, at han nu mangler denne Begeistring de longue haleine, som aldrig svigtede ham i hans Ungdom. "Adonis" er vel ikke noget særdeles rigt Stof, men hans Ungdom og Skiønhed, Venus, der i sin Forelskelse glemmer at pynte sig for med opkiltret Klædebon at følge ham paa Jagten, Kampen med Vildsvinet, hans Død, Venus's Sorg og Fortvivlelse, Rosens og Anemonens Fødsel ere dog Motiver, der nok maatte kunne friste en Digter som Paludan-Müller; men naar han ikke har grebet disse Motiver, saa er det sagtens for ikke at concurrere med sig selv, og fordi han under Udarbejdelsen maaske har følt, at Endymion (i hans "Venus") og Adonis allerede i Forveien have Lighedspunkter nok. Nu har han indskrænket sig til at give en Slags Epilog til Adonis' Liv, men en Epilog, der er saa ædel og ophøiet, at den maatte bringe ethvert Digt, der gik foran, i Forglemmelse." - *Det nittende Aarhundrede, udg. af Georg og Edvard Brandes*. 1874/75, Side 390-91 (af Red.): "Hvilken Læser vil kunne forsones sig med det hæslelige røde Omslag om Paludan-Müllers "Adonis" og med det grimme, urene Papir, hvorpaa dette lille fine Digt er trykt! Det forekommer os, at naar man har den Ære at udgive Fr. Paludan-Müllers Poesier, bør man sørge for, at de komme Publikum i Hænde i den smukkeste Udstyrelse, der kan tilvejebringes. "Adonis" hører i Aand og Ide nøje hen til den Cyklus af mythologiske Digte, der i Paludan-Müllers Digterliv gik forud for "Adam Homo": en rent hedensk Livsanskuelse er i disse Poesier udtalt med en ganske ejendommelig Romantik. Døden forherliges som Grækerne forherligede den i Genien med den omvendte Fakkell. I "Tithon" var Nydelselivet hos Aurora skildret som saa tomt for den Udkaarne, at han fra det længtes ned til Jordens Uro og Plage, her er det ikke mod Virksomhed, men mod den evige Glemsels Hvile og mod den evige Betragtningens Drømme, at Venus's Yndling Adonis higer fra Gudindens Favn. Sjældent har Livstræthedens Længsel efter Fred fundet et skønnere Udtryk end i Slutningen af dette 399 smukke lille Digt. Sjældent er den stille Lykke, Kontemplationen skænker, lovprist med ædlere Inderlighed. Denne Apotheose af Døden har en Svanesangs Renhed." - *Svensk tidsskrift för politik, ekonomi och literatur*, 1875, Side 322-23 (af C. R. N[yblom]): "Vi möta bland [detta års danska] författarne en veteran, som, efter att ha förvärfvat sig välgrundadt skalderykte ej blott inom sitt eget land, utan äfven hos oss och i hela Europa, ännu på sin ålders dagar återvänder till sin ungdomskärlek, i det han behandlar ett mytologiskt ämne. Sedan Paludan-Müller besjungit Amor och Psyche, Venus, Apollo och Dryaden, Thiton och Aurora, har han nu vändt till sig Adonis, den underskone grekiske ynglingen, hvars förtidiga död för den antika föreställningen var en sinnebild för den jubelfyllda, men kortvariga våren. Vid genomläsningen af dessa väl sagda, men objektivt hållna och något kyliga samt derjemte af en egendomlig melankoli genomträngda strofer föres tanken ovilkorligen tillbaka till en annan behandling af samma ämne, nämligen Shakspeares. Är dennes framställning af Venus och Adonis med sin förädlade sinlighet och sin brännande färgglöd att likna vid en malning af någon bland de store venetianarne, så kan Paludan-Müllers ålderdomsdikt närmast jemföras med en relief-framställning af ämnet i grekisk renaissancestil, - fint och ädelt, men magert och tunnt, samt utan den egen domliga lifsfullhet, som äfven den antika idealframställningen medgaf, och som i så öfversvallande mått finnes hos Shakspeare. En större motsats kan icke tänkas; men de behandla också olika delar af sagan, ty medan Shakspeare framställer Venus' kärlek till den hänförande ynglingen och hennes sorg öfver hans död, är det hos Paludan-Müller hans nedstigande till dödens boningar, som utgör ämnet, och vi se honom sist, då han hemfallit at skönhetsgudinnans rival, Proserpina, och druckit en bågare af Lethes vatten, forsjunka i evighetens ro, ett stilla föremål för hennes kärleksfulla betraktande." - *The Academy*, Vol. 6 (1874), Side 553 (af *Edmurid W. Gosse*): "Adonis differs from *Tiderne skifte* as much as a sonnet of Shakspeare's differs from the *Comedy of Errors*. It is a short poem of less than fifty stanzas in the manner of the early mythological studies in which Paludan-Müller developed his poetic individuality in its purest and loveliest form. It belongs to the same class of his writings as *Tithon* and *Amor* og *Psyche*, though it is much slighter and more direct than these .... The boat of Charon passes in silence down the dark channel, roofed in with rocks, described by the poet in words that recall Mr. Stanhope's wonderful picture of this year .... Short as it is, this poem is a master-piece of melody and dignity, and we welcome it with delight as a sign that the master-hand of Frederik Paludan-Müller has not yet begun to tremble or to fail."